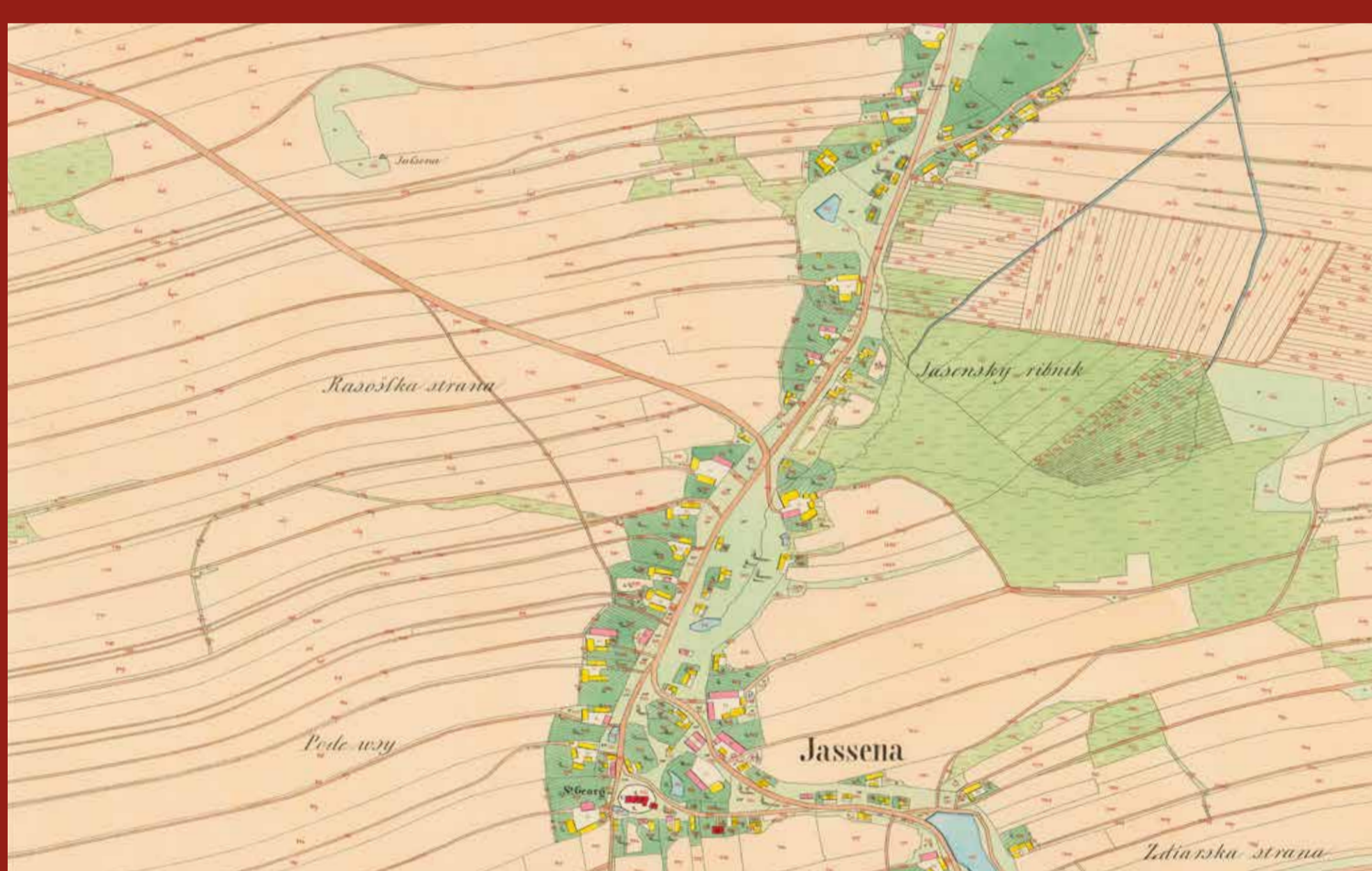

1.

1840

Jasenná

Královéhradecký kraj

S délkou 4,5 km je ves rozkládající se v jižní části Úpsko-metujské tabule nejdelší na Jaroměřsku. Nejstarší písemná zpráva o ní pochází z roku 1305. Současné osídlení Jasenné je výrazem kontinuálního, více než sedmisetletého urbanistického vývoje. Dnešní zástavba spojuje budovy někdejších usedlostí, upravené v řadě případů pro rodinné bydlení, s novostavbami téhož charakteru.

2.

První písemná zpráva o Jasenné, založené patrně ve 13. století, je v listině z roku 1305, kterou král Václav III. potvrzoval nejvyššímu lovcímu Rajmundovi z Lichtenburka držení vsí Černilov a Jasenná. Statek poté přešel do majetku Hynka z Náchoda, od kterého jej odkoupil tehdejší markrabě moravský Karel Lucemburský. Karel jej daroval v roce 1346 sboru 24 kněží, tzv. mansionářů, při katedrále sv. Víta v Praze. Roku 1420 Zikmund Lucemburský zapsal vsi Hynkovi mladšímu z Náchoda a z Červené Hory. V 2. polovině 15. století náležely bratřím Bavorovi, Alšovi a Mikuláši z Bošina a poté Václavu Vaňkovi z Valečova. Nejpozději od roku 1498 patřila Jasenná Trčkům z Lípy, majitelům panství Smiřice. Součástí smiřického panství ves zůstala až do rozpadu patrimoniální správy. V roce 1588 se v obci poprvé připomíná škola a výsadní křma. V roce 1651 patřila s 208 obyvateli k největším vsím na panství a toto postavení si udržela i o sto let později.

Na území Jasenné nikdy nevzniklo panské sídlo a jeho charakter byl dotvářen zejména drobnějšími sakrálními objekty budovanými jak přímo ve vsi, tak i mimo ni. Dominantní postavení má mezi nimi kostel sv. Jiří, poprvé zmiňovaný v roce 1352.

3.

Po roce 1848 byla Jasenná začleněna do jaroměřského soudního okresu v rámci královédvorského politického okresu. Druhá polovina 19. a počátek 20. století se nesly ve znamení prosperity obce, docházelo k zahušťování zástavby a přestavbám jednotlivých usedlostí. Po stagnaci 2. desetiletí 20. století poznamenaného světovou válkou pokračoval rozvoj stavebních aktivit i ve 20. a 30. letech. Významnou roli v novodobém vývoji obce sehrála skutečnost, že se podařilo udržet a kontinuálně rozvíjet život v ní a tím i její stabilitu. Jasenná si tak i přes velké společensko-ekonomické změny posledních dvou století zachovala sídelní strukturu odrážející historickou urbanistickou koncepci.

V důsledku přestaveb uskutečněných v průběhu 19. a 20. století, při kterých byl tradiční materiál, tedy dřevo, nahrazován trvanlivějším a odolnějším kamenem, respektive cihlovým zdivem, vymizela postupně většina původních domů. Poloroubené stavení čp. 147 je tak dnes jednou z nemnoha připomínek této starší zástavby. **(obr. 1)** Dlouhodobý, nepřetržitý vývoj osídlení spojený s postupnou majetkovou diferenciací se odrážel v koexistenci statků s řadou provozních staveb a chalup, které si vystačily jen s minimálním zázemím. K největším a nejlépe dochovaným dvorům patří čtyřstranná usedlost čp. 28 s domem čp. 258. **(obr. 2)**

4.

Zajímavé ukázky moderní meziválečné architektury se nacházejí na rozhraní střední a dolní části obce. Kromě rodinného domu čp. 249 se k nim řadí i bývalý obecní dům. **(obr. 3)** Úsilí lépe využít potenciál dochované historické zástavby z doby před 2. světovou válkou vedlo zejména v posledních desetiletích k mnohdy razantním rekonstrukcím a přestavbám. Přesto si řada domů či drobnějších hospodářských staveb uchovala svůj ráz. Příkladem citlivé obnovy respektující původní charakter objektu je dům čp. 121 s roubenou obytnou částí a navazujícími hospodářskými prostory z cihelného zdiva. **(obr. 4)**